

- 1) Να δώσετε τον ορισμό των Κοινωνικών Επιστημών.

1.2 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 16Ο ΑΙΩΝΑ

1.2.1 Αρχαιότητα

- 1) Πώς διαιρείται η φιλοσοφία σύμφωνα με τον Αριστοτέλη;
- 2) Ποιος είναι ο στόχος της σκέψης των αρχαίων φιλοσόφων; Με ποιο ζήτημα ασχολούνται;
- 3) Ποιος είναι ο ρόλος της Φιλοσοφίας στην αρχαιότητα;
- 4) Ποια είναι η κυρίαρχη κοινωνική ανάλυση κατά τη ρωμαϊκή εποχή και ποιο είναι το περιεχόμενό της;
- 5) Ποιος είναι ο ρόλος του κυβερνήτη στη ρωμαϊκή πολιτεία σύμφωνα με τον Κικέρωνα;
- 6) Με ποιο τρόπο το έργο του Πολύβιου αποτελεί μία προσπάθεια ανάλυσης των ανθρώπινων κοινωνιών και ποια ήταν η απήχησή του;

1.2.2. Θεολογική σκέψη και Κοινωνικές Επιστήμες

- 1) Ποιο ρόλο έπαιξε ο χριστιανισμός στην εξέλιξη των Κοινωνικών Επιστημών;
- 2) Ποια ήταν η θεολογική ερμηνεία του κόσμου σύμφωνα με τον καθολικισμό;
- 3) Ποιο ρόλο αποκτά ο μονάρχης και ο πάπας στις κοινωνίες του Μεσαίωνα και ποια είναι η βασική επιδίωξη της κοινωνίας;
- 4) Ποια είναι η βασική αρχή της προτεσταντικής πίστης;
- 5) Ποια διαφορά υπάρχει στη θεώρηση του κόσμου και στο ρόλο των ανθρώπων στις κοινωνίες ανάμεσα στον καθολικισμό και τον προτεσταντισμό;
- 6) Πώς επηρέασε ο προτεσταντισμός τη διαμόρφωση των Κοινωνικών Επιστημών;

1.2.3. Επιστήμη και Κοινωνικές Επιστήμες

- 1) Ποιες ιδέες εκφράζει η επιστημονική επανάσταση που εγκαινιάζεται με τη δίκη του Γαλιλαίου στις αρχές του 17^{ου} αιώνα σχετικά με τον άνθρωπο, το ρόλο του Θεού και της Επιστήμης;
- 2) Πώς επέδρασαν οι Φυσικές Επιστήμες στη διαμόρφωση και εξέλιξη των Κοινωνικών Επιστημών κατά τον 17ο αιώνα;
- 3) Ποια επιστήμη εκφράζει τη νέα τάση της ορθολογικής κι επιστημονικής έρευνας των κοινωνικών φαινομένων το 17^ο αιώνα;

1.2.4. Οι Κοινωνικές Επιστήμες τον 16ο αιώνα

- 1) Ποια θεωρία εκφράζουν οι ουτοπιστές (Βάκων, Μορ, Καμπανέλα)
- 2) Ποιος είναι ο ρόλος του κράτους στη θεωρία των ουτοπιστών;
- 3) Πώς ερμηνεύεται η θεωρία των ουτοπιστών; Έχει πρακτική εφαρμογή;
- 4) Σε ποια στοιχεία βασίστηκε ο Νικολό Μακιαβέλλι για τη διατύπωση των πολιτικών θεωριών του;
- 5) Ποια είναι η βασική ιδέα της πολιτικής θεωρίας του Μακιαβέλλι;
- 6) Ποια στοιχεία προσεγγίζει η σκέψη του Μακιαβέλλι για την πολιτική οργάνωση των κοινωνιών;
- 7) Να συγκρίνετε το ρόλο του κράτους στην πολιτική θεωρία του Μακιαβέλλι και των ουτοπιστών.
- 8) Να αξιολογήσετε τη σημασία της πολιτικής σκέψης του Μακιαβέλλι για την ανάπτυξη της Πολιτικής Επιστήμης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΘΕΜΕΛΙΩΤΕΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

3.1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

- 1) Ποιο είναι το βασικό αντικείμενο της Πολιτικής Επιστήμης;
- 2) Ποιους στόχους εξυπηρέτησε η Πολιτική Επιστήμη από τον 16^ο αιώνα που εμφανίστηκε το σύγχρονο κράτος της Ευρώπης;
- 3) Ποιοι είναι οι βασικοί πολιτικοί θεωρητικοί και θεμελιωτές της Πολιτικής Επιστήμης; (σύντομη αναφορά)

3.1.1. Τόμας Χομπς: Η θεμελίωση του απολυταρχικού κράτους

- 1) Από πού αντλεί το υλικό της πολιτικής του θεωρίας ο Τόμας Χομπς;
- 2) Τι ονομάζεται φυσική κατάσταση για τον Τόμας Χομπς;
- 3) Σε ποια ιστορικά γεγονότα στηρίζεται η χομπσιανή θεωρία για τη «φυσική κατάσταση» του ανθρώπου;
- 4) Πώς προέκυψε το Κοινωνικό Συμβόλαιο σύμφωνα με τον Χομπς και τι προβλέπει στις σχέσεις κράτους και πολιτών;
- 5) Ποιο πολιτικό σύστημα προκρίνει ο Χομπς και πώς αντιλαμβάνεται τη λειτουργία του ;
- 6) Σύμφωνα με τον Χομπς με ποιο τρόπο (ποιο είναι το μέσο που) μπορούν οι άνθρωποι να χαλιναγωγήσουν τα πάθη τους και να λειτουργήσουν ειρηνικά μέσα στις κοινωνίες;

3.1.2. Ο Τζων Λοκ και η φιλελευθεροποίηση του κράτους

- 1) Ποιας τάξης και ποιου πολιτεύματος είναι βασικός εκφραστής ο Τζων Λοκ;
- 2) Ποια είναι η έννοια της φυσικής κατάστασης του ανθρώπου σύμφωνα με τον Λοκ;
- 3) Να συγκρίνεται την έννοια της «φυσικής κατάστασης» του Τόμας Χομπς και του Τζων Λοκ.
- 4) Ποια ένσταση διατυπώνει ο Λοκ για τη φυσική κατάσταση του ανθρώπου;
- 5) Ποια είναι η άποψη του Τζων Λοκ για τους φυσικούς νόμους και τα φυσικά δικαιώματα;
- 6) Ποιο είδος διακυβέρνησης υποστηρίζει ο Τζων Λοκ;
- 7) Ποια είναι η θεωρία του Τζων Λοκ για το Κοινωνικό Συμβόλαιο;
- 8) Ποιες ομοιότητες ή διαφορές εντοπίζετε στη θεωρία του Κοινωνικού Συμβολαίου του Χομπς και του Λοκ;
- 9) Ποια είναι η θεωρία του Λοκ για την ιδιοκτησία;
- 10) Ποια άποψη διατυπώνει ο Λοκ για την εργασία;
- 11) Ποια κριτική ασκεί ο Λοκ στη χομπσιανή θεωρία για το κράτος;
- 12) Ποιες βασικές αρχές στηρίζουν την πολιτική θεωρία του Τζων Λοκ;

3.2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

1. Να δώσετε τον ορισμό της οικονομικής επιστήμης.

3.2.2. Ο Ρικάρντο και οι αρχές της κλασικής Πολιτικής Οικονομίας

1. Ποια είναι η θεωρία του Ρικάρντο για τον προσδιορισμό της αξίας των αγαθών;
2. Με βάση ποιο παράδειγμα ο Ρικάρντο δίνει μια γενική εικόνα της οικονομίας;
3. Πώς εξηγεί ο Ρικάρντο την εξέλιξη της οικονομίας;
4. Τι προβλέπει η θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος σύμφωνα με τον Ρικάρντο;

3.2.4. Τζων Κέυνς: Η πολιτική του κράτους στη μεγάλη κρίση

1. Από ποια ιστορικά γεγονότα πηγάζει η οικονομική θεωρία του Κέυνς;
2. Ποιος είναι ο ρόλος του κράτους στην οικονομία σύμφωνα με τον Κέυνς;
3. Ποιου είδους επιχειρήσεις θεωρεί ο Κέυνς κατάλληλες για την καλή λειτουργία της οικονομίας;
4. Ποια άποψη έχει ο Κέυνς για την απασχόληση;
5. Ποιο ρόλο παίζει το κράτος στις επενδύσεις σύμφωνα με τον Κέυνς;
6. Πότε και με ποιο τρόπο εφαρμόστηκε η οικονομική κεϋνσιανή θεωρία;

3.4. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

1. Να δώσετε τον ορισμό της Ψυχολογίας.

3.4.1. Β. Βουντ: Ενδοσκόπηση και Πειραματική Ψυχολογία

1. Ποια άποψη διατυπώνει ο Β. Βουντ για την ενδοσκόπηση και το ρόλο της στη μελέτη της συνείδησης;
2. Να τεκμηριώσετε τη θέση ότι ο Β. Βουντ θεμελιώνει με το έργο του την Πειραματική Ψυχολογία.
3. Ποια κριτική ασκείται στο έργο του Β. Βουντ;

3.4.2. Τζον Γουότσον: Η μελέτη της συμπεριφοράς

1. Ποια άποψη διατυπώνει ο Τζον Γουότσον σχετικά με τον τρόπο που λειτουργεί το ερέθισμα στην ανθρώπινη συμπεριφορά; Ποια θεωρία στήριξε με το επιστημονικό του έργο;

3.4.3. Ο Μαξ Βερτχάιμερ και η μορφολογική σχολή (Gestalt Psychology)

1. Ποια είναι η βασική θεωρία της Μορφολογικής Σχολής των Ψυχολόγων;
2. Με ποιο τρόπο έχει συμβάλει η Μορφολογική Σχολή στη διατύπωση θεωριών μάθησης;

3.4.4. Ο Σ. Φρόυντ και η γένεση της Ψυχανάλυσης

1. Τι είναι το ασυνείδητο σύμφωνα με τον Φρόυντ και πώς συνδέεται με τα όνειρα;
2. Ποια είναι τα τρία επίπεδα του ψυχισμού του ανθρώπου σύμφωνα με τον Φρόυντ;
3. Ποιος είναι ο ρόλος της Ψυχανάλυσης κατά τον Φρόυντ;